

KUTSESTANDARD

Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2	2

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2 teeb raudteel kasutatavate turvangu- ja sideseadmete vähese keerukusega remonttöid ja tehnohooldust. Ta töötab muutumatus olukorras mõningase iseseisvusega. Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik vastutab oma tööülesannete täitmise ning tehnohoolduse käigus ohutusnõuete rikkumise (nt valed töövõtted, valed töövahendid ja meetodid) tagajärjel tekkinud ohtlike olukordade eest.

Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2 töö toimub üldjuhul välitingimustes ja tööpäeval, vajadusel ööpäevaringselt, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Töö toimub rongiliikluseks avatud raudteel, töötatakse ebatasasel pinnal ja erinevates ilmastikuoludes. Sellest tulenevalt on vaja rangelt järgida tööeeskirjade, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, kasutades töö iseloomule ja ilmastikule vastavat kõrgnähtavat tööriietust ning isikukaitsevahendeid. Samuti on tähtis hea füüsiline tervis ja valmisolek töötada välitingimustes iga ilmaga. Ohutusnõuete rikkumine võib mõjutada raudteeohutust või põhjustada tööõnnetuse. Kohustuslik on läbida eelnev ja perioodiline raudteetöötaja tervisekontroll.

Põhilisteks töövahenditeks on lukksepa elektrilised- ja käsitöövahendid, indikaatormõõteriistad ja sidevahendid.

Raudtee turvanguseadmete hooldus- ja remonttööde kutsealal on neli kutset.

Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2 teeb raudteel kasutatavate turvangu- ja sideseadmete vähese keerukusega remonttöid ja tehnohooldust.

Raudtee turvanguseadmete mehaanik, tase 4 teeb raudteel kasutatavate turvangu- ja sideseadmete tehnohooldust ja remonttöid.

Raudtee turvanguseadmete mehaanik, tase 5 tööks on raudteel kasutatavate turvangu- ja sideseadmete tehnohoolduse ning remonttööde kavandamine ja korraldamine või nende tööde tegemine oma piirkonnas.

Raudtee turvanguseadmete mehaanik, tase 6 tööks on raudteel kasutatavate turvangu- ja sideseadmete tehnohoolduse ning remonttööde kavandamine ja korraldamine mitmes piirkonnas või kogu ettevõttes.

A.2 Tööosad

A.2.1 Fooride tehnohoolduse tegemine

A.2.2 Pöörmete turvanguseadmete tehnohoolduse tegemine

A.2.3 Rööbasahelate ja teljeloendurite tehnohoolduse tegemine

A.2.4 Siseseadmete, seadmekappide ja -konteinerite tehnohoolduse tegemine

A.2.5 Raudteeületuskohtades turvanguseadmete tehnohoolduse tegemine

A.2.6 Turvanguseadmete elektritoitesüsteemi tehnohoolduse tegemine

A.2.7 Kaablivõrgu tehnohoolduse tegemine

A.2.8 Turvanguseadmete kaitseseadiste ja -maanduste tehnohoolduse tegemine

A.2.9 Turvanguseadmete dokumentatsiooni haldamine

A.3 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt töötavad raudtee turvanguseadmete nooremmehaanikutena inimesed, kellel on põhiharidus ja kutseoskused on omandatud praktilise töö käigus vähemalt 4. taseme raudtee turvanguseadmete mehaaniku juhendamisel (vt ka B.1).

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Raudtee turvanguseadmete montöör, raudtee-automaatik, sidemontöör

A.5 Reguleerimisvõime kutsealal tegutsemiseks

Kutsealal töötamiseks on vajalik kutsetunnistus raudteeseaduse kohaselt.

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.

Seoses sõidukiiruste kasvamisega muutuvad järjest olulisemaks spetsiifilised ohutusosalased teadmised ning kõigi tööprotsesside laiemad alusteadmised.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2 kutsestandard koosneb üldoskustest ja kompetentsidest. Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.9.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Läbitud vähemalt 3-kuuline erialane väljaõpe töökohal

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Sama taseme kehtiv või mitte rohkem kui 2 aastat tagasi kehtivuse kaotanud kutse.

Kutse andmise korraldamine on reguleeritud raudteetranspordi kutseala kutse andmise korras.

B.2 Raudtee turvanguseadmete nooremmehaanik, tase 2 üldoskused

1. Järgib raudteetranspordi töö ja liikluse korraldamise põhimõtteid oma kutsetaseme piires.
2. Järgib oma töös kõikide asjakohaste standardite, juhendite ja õigusaktide nõudeid.
3. Oskab rakendada töötervishoiu reeglite kohaseid ohutusvõtteid; rakendab tööd soodustavaid ja tervist säästvaid asendeid ja töövõtteid tööülesannete täitmisel.
4. Järgib tööohutuse nõudeid (sh kasutab isikukaitsevahendeid) töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö käigus ja töökoha korrastamisel ning arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber, vältimaks tööõnnetusi raudteel.
5. Hoiab puhtust ja korda ning kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid (töökoht, materjalid, seadmed, jm) hoolivalt ja otstarbekalt; sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutusest ja järgides jäätmekäitluseeskirja nõudeid.
6. Katkestab töö tervisele, tehnikale, liiklusele või keskkonnale ohtliku olukorra tekkides, teavitab koheselt vastavalt nõuetele.
7. Annab õnnetuses osalenule, vigastatule, terviserikkega inimesele või muul moel kannatanule esmast abi kuni arsti saabumiseni.
8. Oskab märgata potentsiaalset probleemi ja hinnata võimalusi ning strateegiaid sellele lahenduse leidmiseks.
9. Arvestab kollektiivi vajaduste ning ühise eesmärgiga ning teeb teistega ülesannete täitmiseks koostööd.
10. Osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires.
11. Osaleb kutsealases täiendusõppes; rakendab õpitut oma töös.
12. Valdab eesti keelt tööks vajalikul tasemel.

13. Mõistab ja kasutab tööks vajalikke digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 1).

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Fooride tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Vahetab ja asendab lampe foorides ja matkanäidikutes. 2. Teeb foorides elektrimõõtmisi põhititel. 3. Teeb fooride tehnohooldust (nt puhastab, värvib, kontrollib nähtavust) foori tavapärast tööd häirimata. Teadmised 1) fooride töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.2 Pöörmete turvanguseadmete tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb pöörmearjamite ja kinnitusgarnituuride tehnohooldust (nt puhastab, värvib, teeb visuaalset ülevaatus, pingutab kinnituspoldid, teeb isolatsioonielementide üksikvahetust). 2. Teeb töid, mille käigus pööranguid ringi ei viida ja nende tavapärast tööd ei häirita. Teadmised 1) pöörmete töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.3 Rööbasahelate ja teljeloendurite tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb seadmete tehnohooldust (nt kontrollib, puhastab ja värvib ühendustrossid ja teekastid, vahetab lukuühendid) nende tavapärast tööd häirimata ja seadistatud parameetreid muutmata. 2. Teeb drosseltransformaatorite tehnohooldust väljalülitamiseta. Teadmised 1) rööbasahelate töö- ja hoolduspõhimõtted; 2) teljeloendurite töö- ja hoolduspõhimõtted; 3) drosseltransformaatorite töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.4 Siseseadmete, seadmekappide ja -konteinerite tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Hooldab seadmekappe (nt teeb ülevaatus, puhastab ja värvib kappe) seadmete väljalülitamiseta. 2. Hooldab turvanguseadmete siseseadmeid (nt teeb ülevaatus ja üldist puhastust, pingutab kinnitused) seadmete väljalülitamiseta, kontrollib seadmete alarmliideste seisukorda, alarmide olemasolul teavitab sellest kohe oma otsest juhti. Teadmised 1) siseseadmete, seadmekappide ja -konteinerite töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.5 Raudteeületuskohtade turvanguseadmete tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb raudteeületuskohtade automaatsignalisatsiooniseadmete tehnohooldust (nt teeb ülevaatus, puhastab, värvib, kontrollib nähtavust ja kuuldavust) seadmete väljalülitamiseta ja parameetrite muutmiseta. 2. Teeb töid, mille käigus raudteeületuskohtade seadmete tavapärast tööd ei häirita. Teadmised 1) raudteeületuskoha automaatsignalisatsiooniseadmete töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.6 Kaablivõrgu tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb kaablitrasside visuaalset ülevaatus. 2. Teeb kaablimumhvide, -püstikute ja -krosside visuaalset ülevaatus koos avamisega. Teadmised 1) kaablivõrgu ehitus, töö- ja hoolduspõhimõtted.	

B.3.7 Turvanguseadmete elektritoitesüsteemi tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb akude tehnohooldust (nt mõõdab elektrolüüdi tihedust, puhastab korpuse ja detailid, mõõdab koormushargiga akupurki) toime katkestamiseta. 2. Teeb UPS-seadmete ülevaatust toime katkestamiseta.	
Teadmised 1) elektritoiteseadmete töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.8 Turvanguseadmete kaitseseadiste ja -maanduste tehnohoolduse tegemine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Teeb maandusjuhtide ülevaatust. 2. Teeb kaitsmete ja ülepingekaitsmete ülevaatust.	
Teadmised 1) kaitseseadiste ja -maanduste töö- ja hoolduspõhimõtted.	
B.3.9 Turvanguseadmete dokumentatsiooni haldamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad 1. Täidab oma pädevuse piires turvanguseadmete järelevalvedokumentatsiooni.	
Teadmised 1) turvanguseadmete järelevalvedokumentatsiooni täitmise ja haldamise põhimõtted.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-11042024-1.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Kaliste, Leonhard Weiss OÜ Rein Ljäkin, AS Eesti Raudtee Aivar Mihhailov, AS Eesti Raudtee Moonika Siniallik, Edelaraudtee AS Meeri Sõerd, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet Andres Tünn, Edelaraudtee AS Tarvi Viisalu, AS Eesti Raudtee Peep Õim, SA Raudteekutsed
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	29
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.04.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	10.04.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7412 Elektriseadmete mehaanikud ja paigaldajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	2
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Railway Signalling Area Engineer, EstQF Level 2
Soome keeles	Rautatie mekaanikko
Vene keeles	Механик СЦБ железнодорожного транспорта
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamiskaala	